

เสวนา คลังสมอง-คลังปัญญาสยาม (ครั้งที่ 52)

เรื่อง “แนวทางที่เป็นเลิศในการสรรหาผู้บริหารมหาวิทยาลัย”

โดย นายชุมพล พรประภา (นายกสภามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)

วันพฤหัสบดีที่ 7 สิงหาคม 2568 เวลา 10.30 - 11.30 น. ณ สถาบันคลังสมองของชาติ และผ่านระบบ VDO Conference (ZOOM)

กระบวนการสรรหาผู้บริหารมหาวิทยาลัยเป็นกลไกที่สำคัญยิ่งต่อความก้าวหน้าและคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหารในระดับอธิการบดีและผู้บริหารสูงสุดของมหาวิทยาลัยไม่เพียงแต่ทำหน้าที่บริหารงานประจำวัน แต่ยังเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ต้องกำหนดทิศทางการพัฒนาของมหาวิทยาลัยให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี การเสวนาเรื่อง “แนวทางที่เป็นเลิศในการสรรหาผู้บริหารมหาวิทยาลัย” โดยนายชุมพล พรประภา นายกสภามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้มุ่งเน้นการนำเสนอหลักการ แนวทาง และข้อพิจารณาที่จะทำให้กระบวนการสรรหาที่มีคุณภาพ โปร่งใส และนำไปสู่การได้มาซึ่งผู้บริหารที่มีความสามารถอย่างแท้จริง

1. คุณลักษณะของผู้บริหารมหาวิทยาลัยที่พึงประสงค์

ผู้บริหารมหาวิทยาลัยควรเป็นบุคคลที่มีคุณธรรม ซื่อสัตย์ โปร่งใส และมีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถสร้างสมดุลระหว่างบทบาททางวิชาการและการบริหารจัดการได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังต้องมีทักษะในการสื่อสาร การสร้างความร่วมมือกับเครือข่าย และการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

2. หลักการสำคัญในการสรรหา

กระบวนการสรรหาที่ดีต้องตั้งอยู่บนหลักการ 3 ประการ ได้แก่

- ความโปร่งใสและความเป็นธรรม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ทุกฝ่าย

- การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งจากคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัย คณาจารย์ บุคลากร และนักศึกษา
- การประเมินอย่างรอบด้าน ที่พิจารณาทั้งประสบการณ์ ความสามารถ และศักยภาพในการ นำพามหาวิทยาลัยไปสู่ความก้าวหน้า

3. แนวทางการดำเนินกระบวนการสรรหา

นายชุมพล ได้เสนอแนวทางโดยให้ความสำคัญกับการกำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจนตั้งแต่ต้น เช่น คุณสมบัติพื้นฐาน คุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง และเกณฑ์การประเมินที่เป็นรูปธรรม กระบวนการต้องเปิดกว้างเพื่อให้ผู้มีความรู้ความสามารถจากหลากหลายแวดวงสามารถสมัครหรือได้รับการเสนอชื่อ และควรมีการตรวจสอบประวัติ อย่างรอบคอบเพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

4. ความท้าทายของการสรรหาในบริบทไทย

แม้หลักการสากลจะสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ แต่การสรรหาในบริบทไทยยังคงเผชิญข้อจำกัด เช่น อิทธิพลทางการเมือง ความสัมพันธ์เชิงเครือญาติ และการตีความบทบาทของสภามหาวิทยาลัย ปัจจัยเหล่านี้ อาจส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือและประสิทธิผลของกระบวนการสรรหา หากไม่มีการบริหารจัดการที่เหมาะสม

5. ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

เพื่อให้กระบวนการสรรหาผู้บริหารมหาวิทยาลัยมีความเป็นเลิศ ควรดำเนินการดังนี้

- สภามหาวิทยาลัยต้องทำหน้าที่กำกับดูแลอย่างเข้มแข็งและเป็นอิสระจากแรงกดดันภายนอก
- มีการพัฒนากลไกตรวจสอบ (Check and Balance) ที่ทำให้การสรรหาดำเนินไปอย่างโปร่งใส
- เสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นคุณธรรม ความรับผิดชอบ และการยึดประโยชน์ของมหาวิทยาลัยเป็นที่ตั้ง

6. สรุป

กระบวนการสรรหาผู้บริหารมหาวิทยาลัยเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนอุดมศึกษาไทยสู่อนาคตที่ยั่งยืน การได้มาซึ่งผู้นำที่มีคุณธรรม วิสัยทัศน์ และความสามารถ ไม่เพียงสะท้อนถึงคุณภาพของระบบการสรรหา แต่ยังเป็นตัวกำหนดทิศทางและความสำเร็จของมหาวิทยาลัยในระยะยาว แนวทางที่เป็นเลิศในการสรรหาจึงต้องประกอบด้วย หลักความโปร่งใส การมีส่วนร่วม การประเมินอย่างรอบด้าน และความเป็นอิสระของสภามหาวิทยาลัย หากปัจจัยเหล่านี้ได้รับการยึดถืออย่างจริงจัง จะช่วยสร้างระบบการสรรหาที่มีความน่าเชื่อถือ และนำไปสู่การคัดเลือกผู้บริหารที่มีศักยภาพในการสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกต่อมหาวิทยาลัยและสังคมได้

7. ช่องทางการติดตามรับชม

สามารถติดตามรับชมย้อนหลังได้ที่ “YouTube” สถาบันคลังสมองของชาติ

วันที่ 19 สิงหาคม 2568